

1. Obiekt 196/2
DZWONNICA W ZESPOLE CERKWI FIL. GR.-KAT. OB. KOŚCIOŁA PAR. RZYM.-KAT.2. Czas powstania
19263. Miejscowość FREDROPOL
KORMANICE4. Adres
Kormanice

nr hipoteczny dz. Nr 143

5. Przynależność administracyjna

województwo podkarpackie
pow. przemyski
gmina Fredropol

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
1.VI. 1975.r

Województwo rzeszowskie

Powiat Przemyski

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzymskokatolicka w
Kormanicach

9. Użytkownik i jego adres

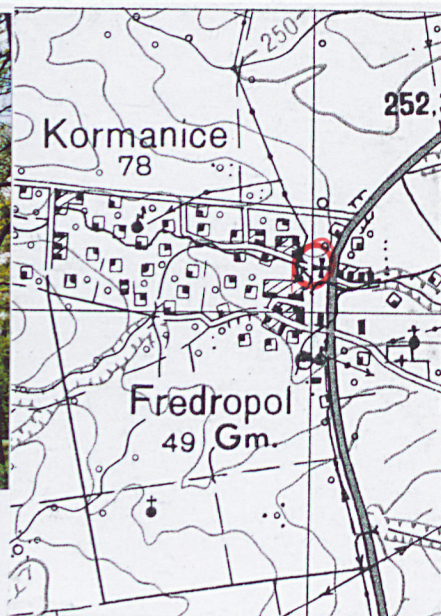
j.w.

10. rejestr zabytków

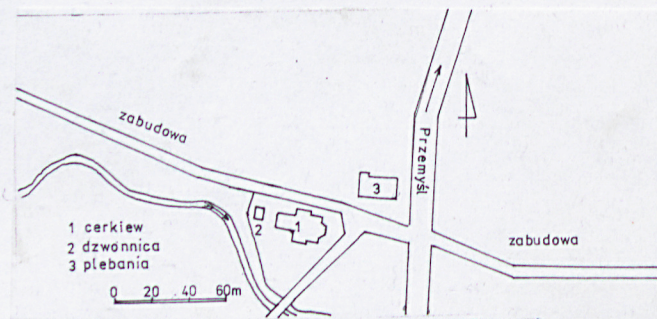
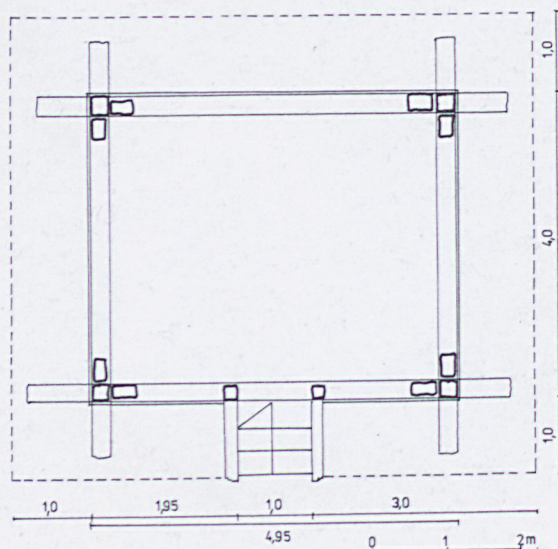
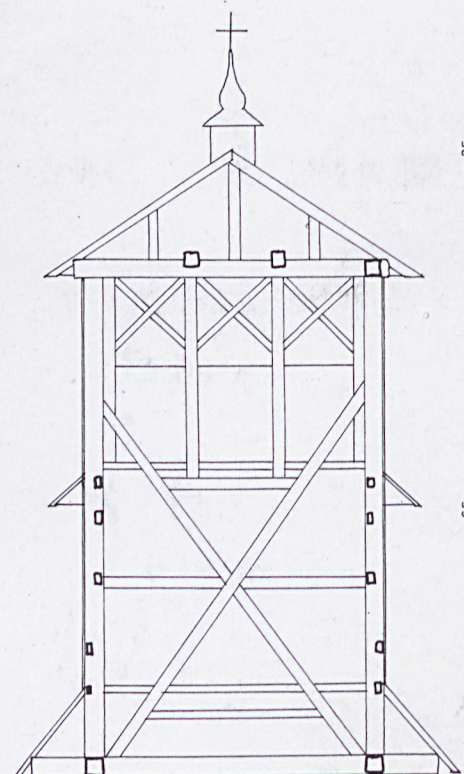
Nr A - 232 data 26.06.2007

Widok ogólny zespołu cerkiewnego - od zachodu

1:25 000

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Pierwsze wzmianki o Kormanicach pochodzą z 1407 r, kiedy dokument Władysława Jagiełły wymienia tę wieś. Pierwsza cerkiew funkcjonowała już w roku 1507. Parafię gr.-kat dotowali Fredrowie w latach 1642, 1649 i 1650.

Pierwsza wzmiankowana cerkiew datowana jest na 1772 rok. Parafialna, należąca do dekanatu w Niżankowicach i posiadające filie we Fredropolu, Młodowicach, Darowicach i Kupiatyczach. Została ona zniszczona w czasie działań I wojny światowej. Budowę nowej, prawdopodobnie na tym samym miejscu podjęto w roku 1923 i ukończono w 1926.

W tym samym roku wzniesiono dzwonnice, która prezentuje typ budowli wieżowej.

13. Opis (sytuacje, materiał i konstrukcje, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie instalacje)

Sytuacja - Zespół cerkiewny usytuowany jest w południowej części wsi, w rozwidleniu lokalnych dróg, w odległości ok. 50 m. na zachód od drogi prowadzącej z Przemyśla do Kalwarii Paclawskiej i Birczy. Zabudowa nieogrodzonej działki zlokalizowana jest na krawędzi skarpy opadającej do lokalnego potoku. Dzwonnica stoi w odległości ok. 6 m na zachód od cerkwi, niemal na osi świątyni.

Materiał - Dzwonnica zbudowana z drewna , konstrukcji słupowej na betonowej podmurówce, na której spoczywają podwaliny o kwadratowym przekroju. Ostatki wysunięte znacznie poza obrys obiektu są podporą dla fartucha okalającego ściany przyziemia. Narożne, pionowe słupy stężone zastrzałami poziomymi rozporami usztywniającymi konstrukcję. Górne końce słupów powiązane oczepem, stanowiącym oparcie dla rusztowej konstrukcji służącej do zawieszenia dzwonów. Na górnym ryglu zastrzałów wsparte pionowe słupki wyznaczające podziały otworu głosowego. Pod oczepem słupki zmieczowane, tworząc skośną kratownicę, stanowiącą element ozdobny. Dach krokwiowy kryty blachą ocynkowaną. Drzwi drewniane spągowe, jednoskrzydłowe. Schody jednobiegowe, betonowe z drewnianą balustradą . Posadzka cementowa.

Rzut - Złożona na planie prostokąta, o dłuższym boku ustawionym na linii wschód – zachód. Wejście w ścianie południowej.

Bryła - Zwarta prostopadłościenna, nakryta dachem brogowym zwieńczonym pozorną ośmioboczną latarnią o wysmukłym nakryciu zakończonym krzyżem. Dwie kondygnacje rozdziela pośredni daszek okapowy.

Elewacje - Frontowa (południowa) i jednoosiowa, dwukondygnacyjna, szalowana deskami ułożonymi pionowo. W dolnej partii podkreślona wydatnym fartuchem, przeciętym niewielkim gankiem o siodłowym daszku wspartym na dwu drewnianych filarach, osłaniającym wejście. Powyżej środkowego daszku pas otworu głosowego czteroosiowego w ścianach dłuższych i trzyosiowego w bocznych. Otwór głosowy przebiega przez całą długość ściany i podzielony jest kwadratowymi słupami, pomiędzy którymi kratownica z beleczek, stanowiących także element usztywniający konstrukcji. Pod parapetem otworów, w środkowych osiach wycięte w deskach stylizowane krzyże.

Wnętrze - Jednoprzestrzenne.

Wyposażenie – Dwa dzwony.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 133.25 m ³	zabudowy – ok. 20,5 m ² użytkowa – ok. 15,4 m ²	dzwonnica	dzwonnica
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania(fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcyjne dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Po roku 1963 wymieniono pokrycie dachu, wzmocniono podmurówkę, wymieniono szalowanie ścian, zlikwidowano wewnętrzny podział na dwie kondygnacje.		Dobry	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Nie występują	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt. numer i miejsce przechowania)

Karta ewidencyjna, t. zw. zielona. Opracowali: J. i A. Czerepińscy 1963 r.
W archiwum WUOZ w Przemyślu.

22. Bibliografia

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego...

A. Saładiak – pamiątki i zabytki kultury Ukraińskiej w Polsce, W-wa.1993

Rocznik Archidiecezji Przemyskiej. Album. Przemyśl, 1997

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj , miejsca przechowania , sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Ryszard T. Łamasz, sierpień 2007

imię , nazwisko, data, podpis
POŁUDNIOWO-WSCHODNI INSTYTUT NAUKOWY
ul. Grodzka 3 37-700 PRZEMYŚL
tel. (0-16) 678-73-33 fax (0-16) 678-64-90

plany, rysunki Ryszard T. Łamasz, sierpień 2007

imię , nazwisko, data, podpis

Kierownik Biura

R. Łamasz
mgr Ryszard Łamasz

zdjęcia fotogr. Ryszard T. Łamasz, sierpień 2007

imię , nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów - w posiadaniu autora

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje i inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1 wkładka - zdjęcia

1. Miejscowość

KORMANICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie

DZWONNICA CERKIEWNA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

Elewacja wejściowa - wschodnia

Elewacja tylna - zachodnia

Fragm. konstrukcji ściany
bocznej

Konstrukcja więźby i zawieszenia
dzwoń

Kierownik Biura

Wkładkę założył: Ryszard T. Łamasz, 2007 *R. Łamasz*
mgr Ryszard Łamasz

Miejsce przechowywania negatywów w zbiorach autora